

Dětská knihovna v mateřské škole

Kombinované studium, 16. 12. 2020

Zápočet

- **Aktivní účast na semináři:** 18. 11. 2020, 16. 12. 2020

- **„Seminární práce“ / ústní pohovor**

a) návrh obsahu kvalitní dětské knihovny a možnosti jejího rozvoje;

b) pomůcky ve čtenářském koutku k rozvoji čtenářství,

c) návrh spolupráce mateřské školy s rodiči, veřejnou knihovnou, zapojením do kampaní podporujících čtenářství.

Očekávaný rozsah práce 3-5 normostran

Nebo splnění 4 miniúkolů zadaných na seminářích (plnění je možné v MŠ, ZŠ, ale i doma)

Deadline: 31. 1. 2020, ale práce lze odevzdávat průběžně

Aktivita v MŠ / doma – Třídění knih (1. z miniúkolů)

- Vyberte si z knihovničky (doma / v MŠ) kolem 12 knih a navrhnete možnost jejich třídění

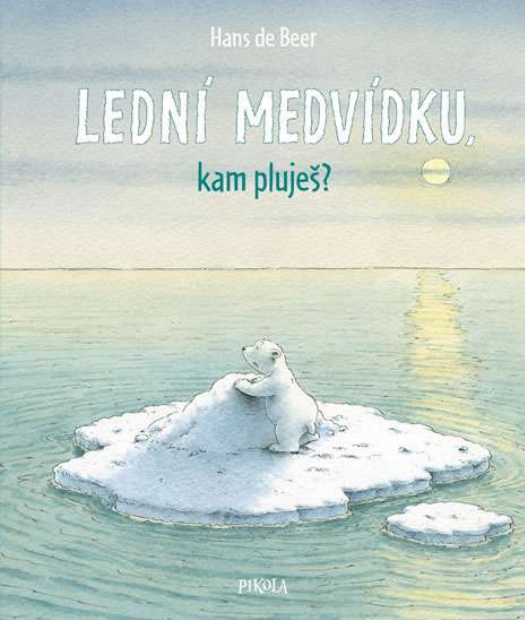

Klára Ocílková

Jana Bečková

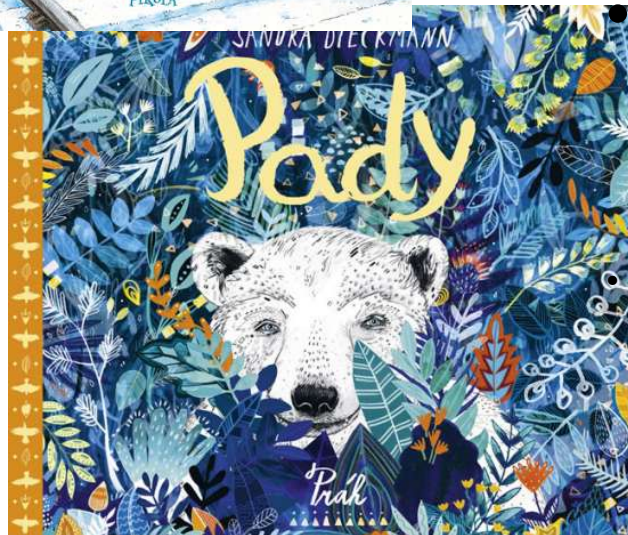
Komentář dětí
k rozdělení na
hromádku – říkadla a
písničky patří k sobě,
v lidském těle se učíme
o ústech, proto patří na
jednu hromádku. Bez
úst by jsme nezpívali a
neříkali básničky.

Další aktivita v MŠ – DOMINO (2. z miniúkolů)

- Na koberec rozložíme knihy titulní stranou nahoru. Vyzveme děti, aby si každé jednu knihu, která ho zaujala (a nezná ji), vybralo.
- Potom se s dětmi posadíme do kruhu, položíme na zem jednu knihu a k ní jako příklad další
- Každé dítě přikládá knihu k předchozí (princip hry domino vždy však musí zdůvodnit, co má kniha společného s tou předchozí).

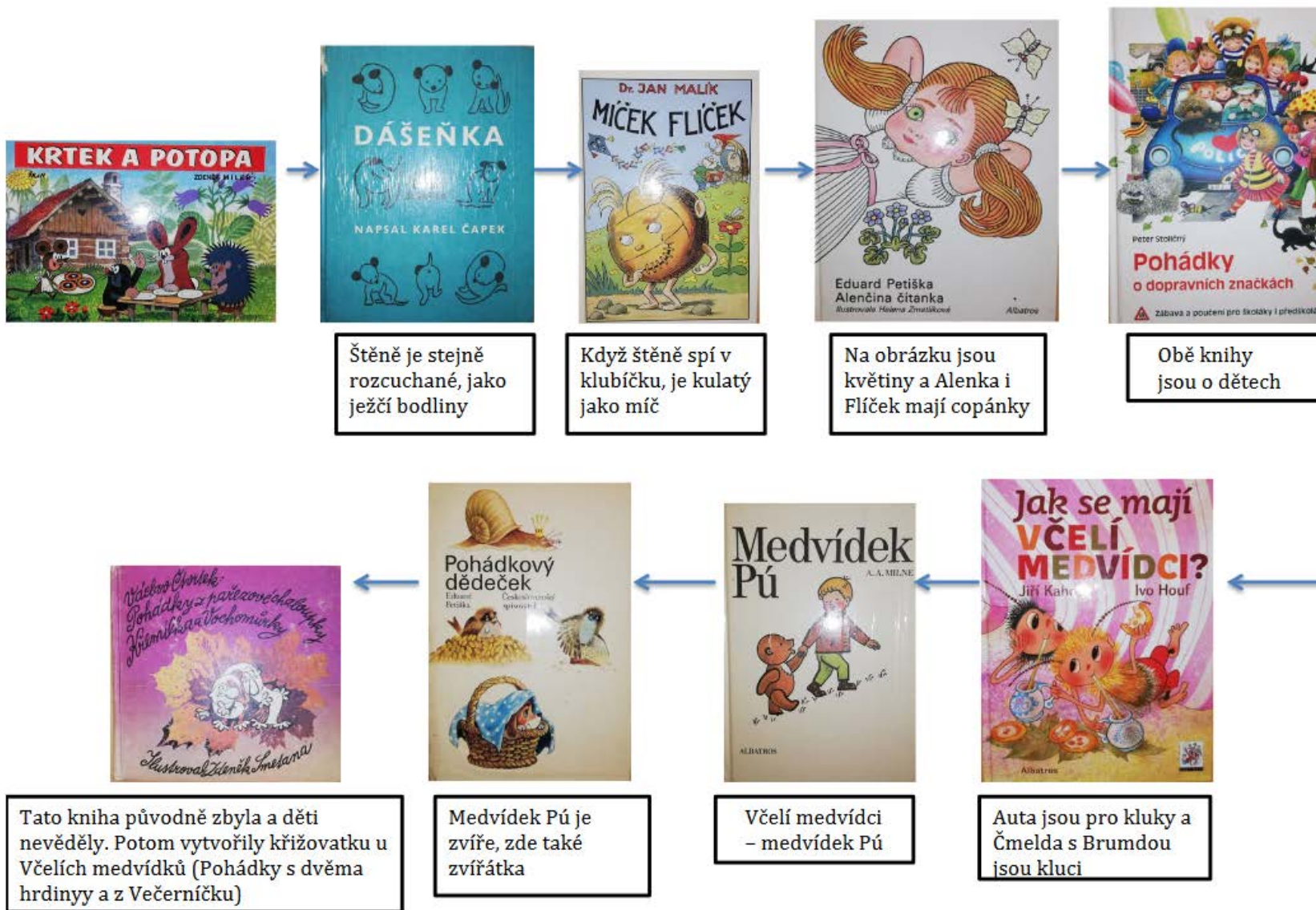
Děti mohou volit příbuznost na základě barvy, tématu, kresby na obálce, velikosti knihy, tloušťky, piktogramu nakladatelství, ilustrátora, spisovatele, druhu ilustrace, počátečního písmene apod.

Inspirace dle BRASSEUR, Philippe. 1.001 activités autour du livre: raconter, explorer, jouer, créer. Nouvelle édition revue et augmentée. Bruxelles: Casterman, 2013. ISBN 9782203066311, vybráno a přeloženo Školními čtenářskými kluby:

<https://new.ctenarskekluby.cz/storage/app/media//Metody/Brasseur.1001%20activites%20autour%20du%20livre.inspiration%20pro%20ctenarske%20lekce.k%20tisku.pdf>, citováno 14. 3. 2020.

Ludmila Fialová

DOMINO 1.

Kateřina Jelenová

Označování typů knih v knihovničce MŠ (3. z miniúkolů)

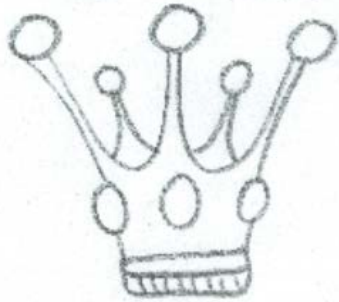
POEZIE

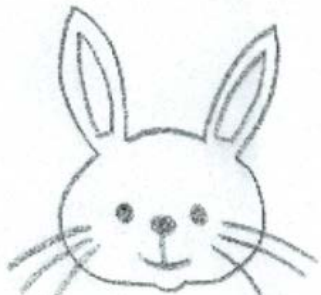
DĚTSKÝ HRDINA

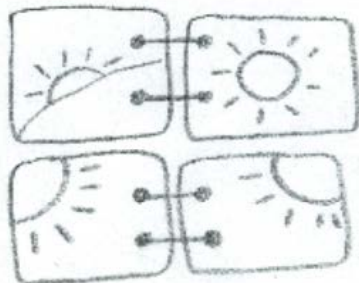
ENCYKLOPEDIIE

POHÁDKY

ZVÍŘECÍ HRDINA

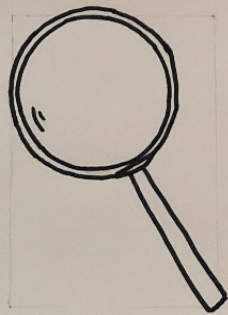
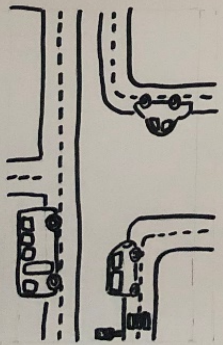

LEPORELA

- Pro lepší orientaci dětí doporučujeme uspořádat knihy tematicky, žánrově či společně s dětmi najít vodítko, které vám bude vyhovovat. Vhodné je použít velká tiskací písmena, která doplňují pro děti srozumitelné (jimi spoluvytvářené či navrhované) piktogramy, tedy jednoduché, pro děti srozumitelné obrázky, které slouží k rozvoji komunikace.

Jana Kárová

- Témata:
- Zdraví, pohádky, cestování
- strašidla, les, louka
- doprava, encyklopedie

Monika Majerová

Vanda Papayová

Obrázky tří holčiček předškolního věku.

Obr. v levém horním rohu znázorňuje klučičí oddělení knih.

Obr. v pravém horním rohu znázorňuje oddělení se zvířátky a také o přírodě.

Obr. dole představuje dívčí oddělení knih.

Znáte další knihy pro děti, které by tematizovaly čtení / čtenářství? (4. miniúkol)

- Pište s názvem knihy a krátkou anotací, příp. tipem, jak je využít v MŠ/ZŠ – do sdíleného dokumentu

Práce s knihou

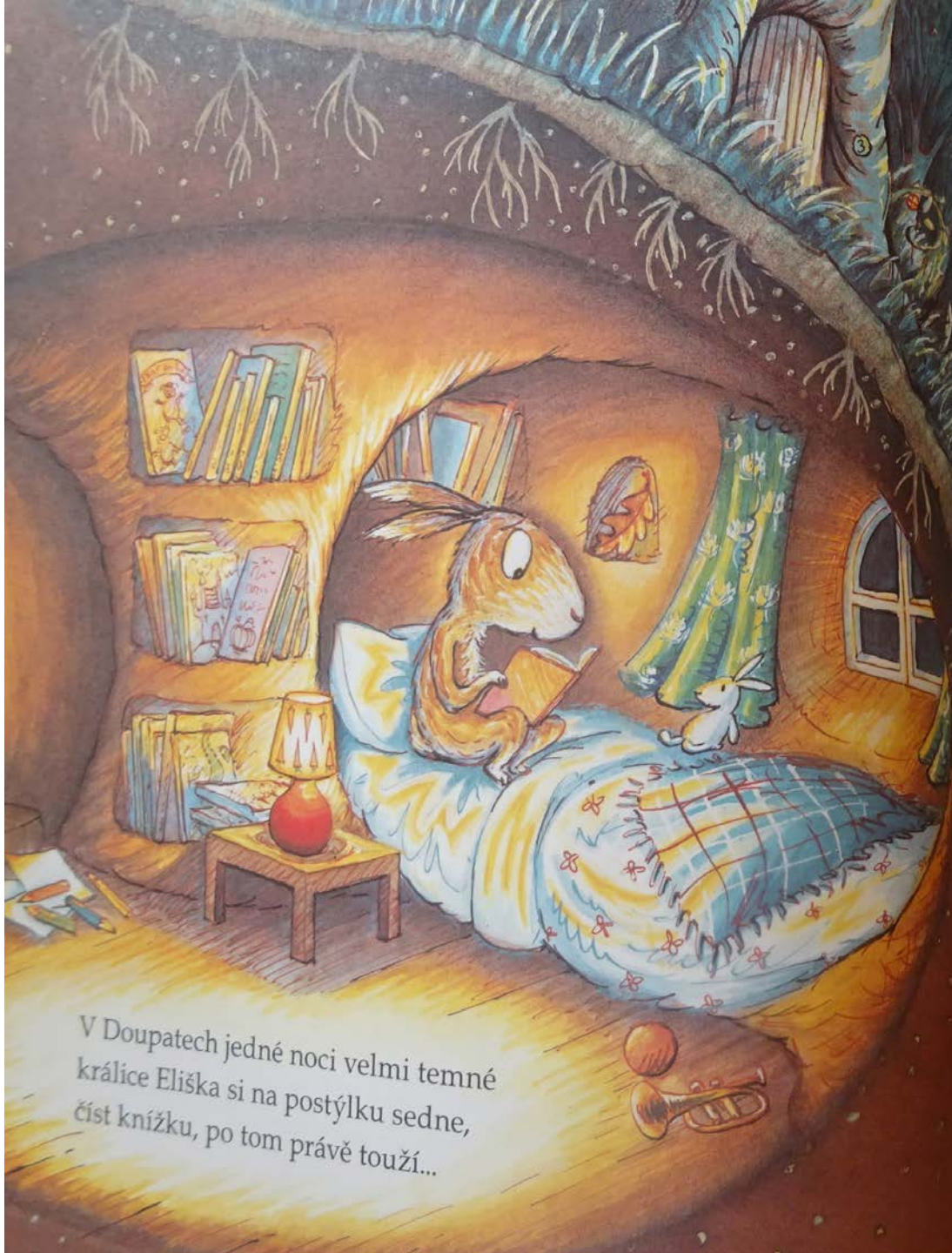
Sdílení, nápady

<https://padlet.com/vlaufkova/cycct78acat3eu7s>

Ukázka lekce s knihou

KNIHOLAP

Dávejte dobrý pozor při poslechu knih, budete kreslit postavu, o které se v knize mluví, a tou je KNIHOLAP

V doupatech jedné noci velmi temné
králice Eliška si na postýlku sedne,
číst knížku, po tom právě touží ...

Vtom Kniholap nad městem krouží.

V každičkém stavení v postýlkách zvířátka vědí,
že před spaním vždy se čte pohádka.

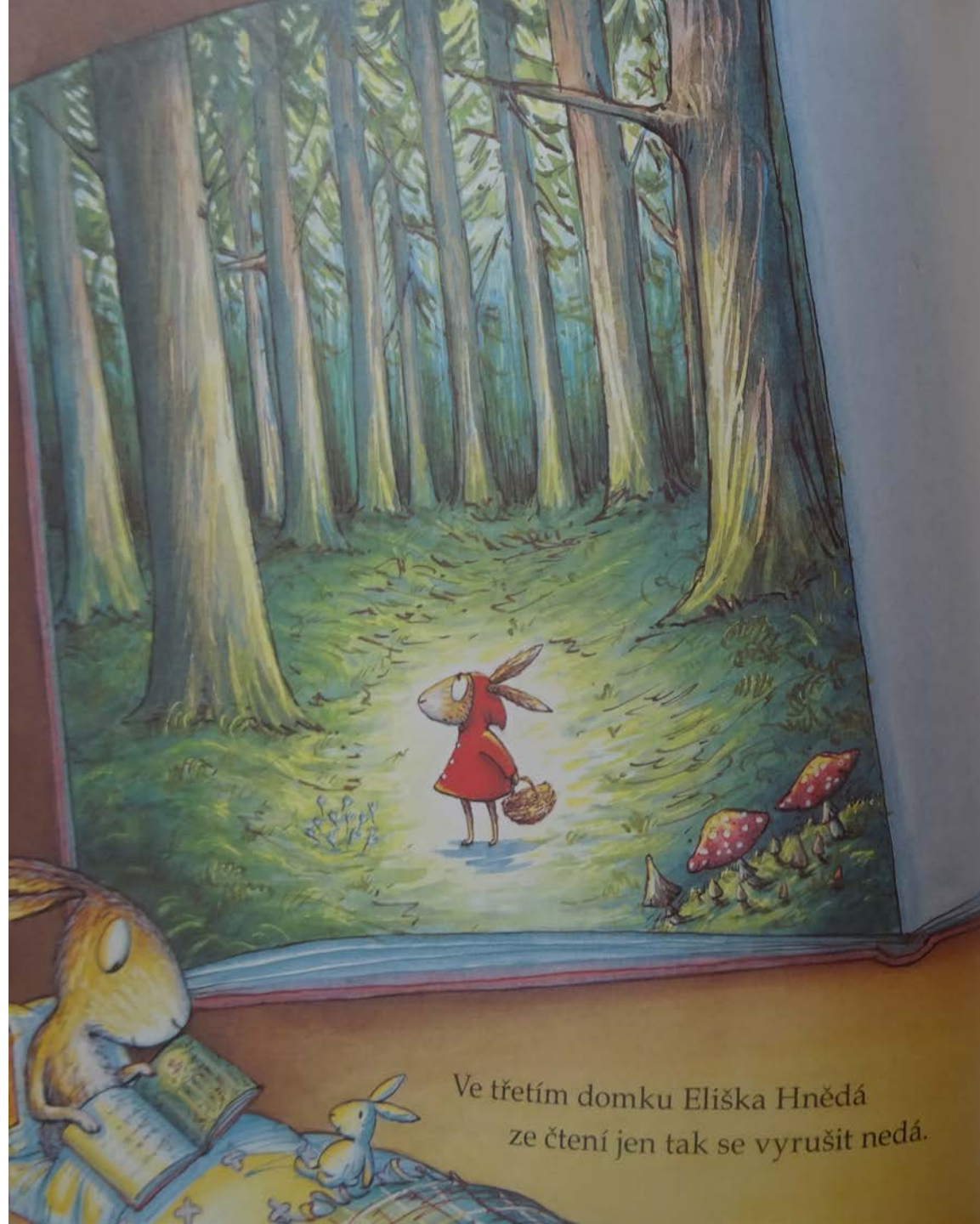
V Doupatech jedné noci velmi temné
králice Eliška si na postýlku sedne,
číst knížku, po tom právě touží...

Příběhy o drakovi, co oheň plive;
o čarodějnicích, co jsou škodolibé;
o pirátech, co zle se mračí;
o princeznách, co je hrášek v noci tlačí.

A každé dítě, v každičké postýlce,
velmi bedlivě naslouchá mamince.

Ve třetím domku Eliška Hnědá
ze čtení jen tak se vyrušit nedá.

Však v tom cosi divného se stalo.
Okno se otevřelo, docela málo.
Sotva jen Eliška mrknout stačila,
knížka pohádek se někam ztratila!

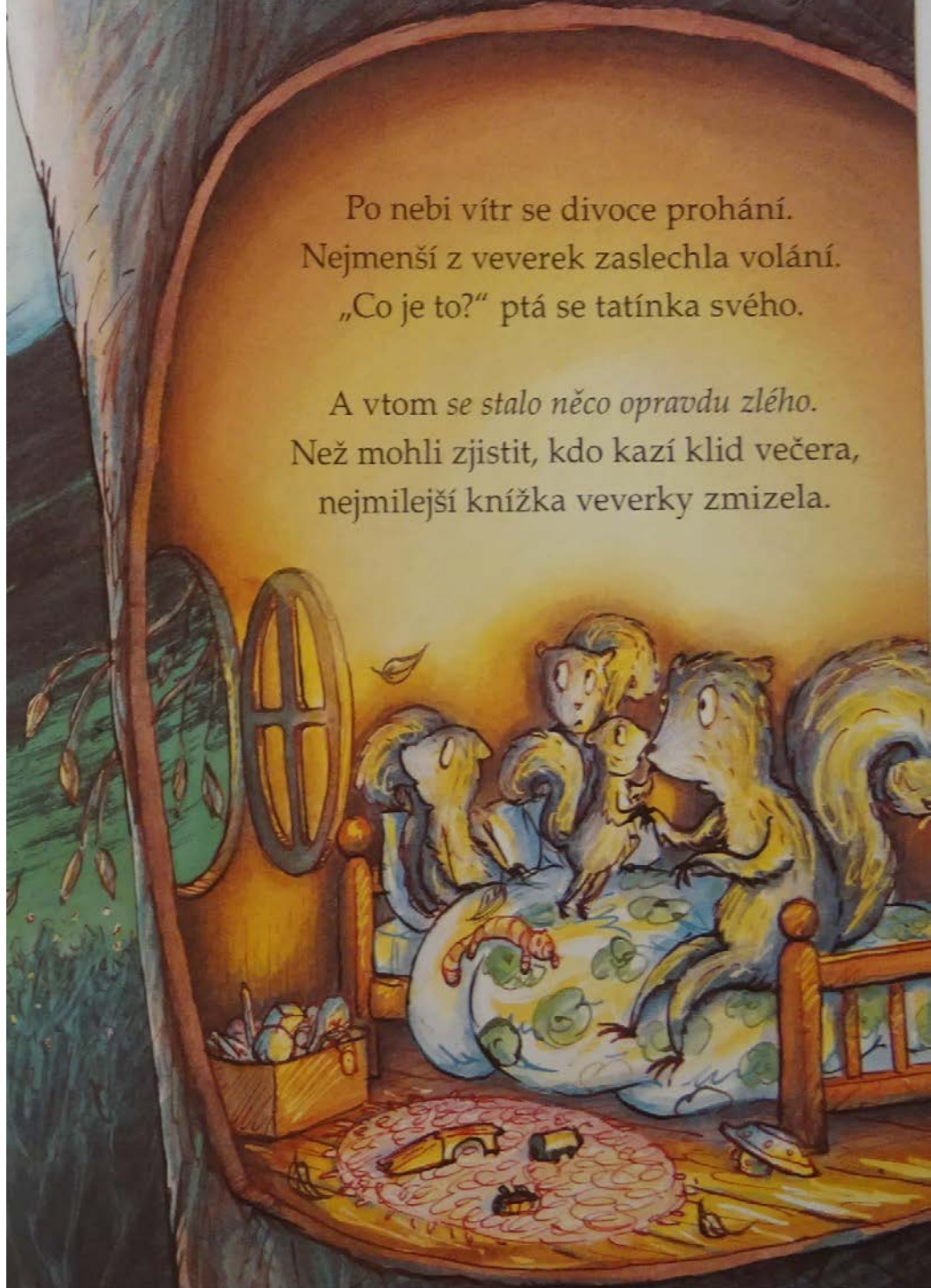
Po nebi vítr se divoce prohání.
Nejmenší z veverek zaslechla volání.
„Co je to?“ ptá se tatínka svého.

A vtom se stalo něco opravdu zlého.
Než mohli zjistit, kdo kazí klid večera,
nejmilejší knížka veverky zmizela.

Na klíně maminky sovičky malé
překvapilo, když slyšely náhle
za oknem onen podivný zvuk.
Pak znovu se ozvalo *ťuky, ťuk, ťuk*.
Než stihly zjistit, kdo si žerty tropí,
knížka jim zmizela beze stopy.

Po nebi vítr se divoce prohání,
Nejmenší z veverek zaslechla volání.
„Co je to?“ ptá se tatínka svého.

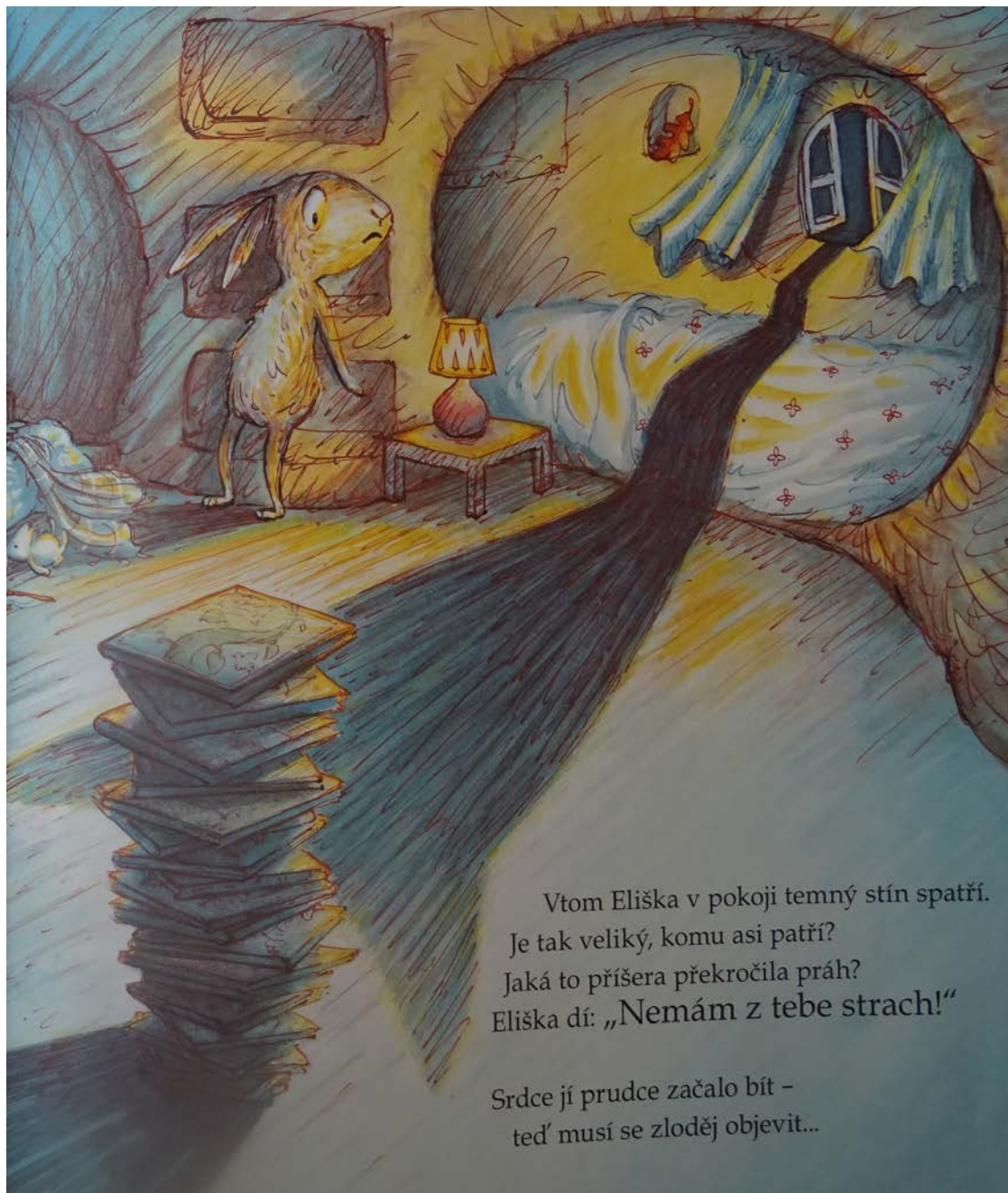
A vtom se stalo něco opravdu zlého.
Než mohli zjistit, kdo kazí klid večera,
nejmilejší knížka veverky zmizela.

Tak každou noc se všechno opakuje.
Někdo si cizí knížky nárokuje.
Pět tady, šest tam bylo ztrát –
až polička začala prázdná se zdát.

Místní si šeptají, jak už to tak bývá,
že zloděj knih se pod postýlkami skrývá.
A Eliška Hnědá z třetího přístřeší
se že celou záhadu vyřeší.

Vtom Eliška v pokoji temný stín spatří.
Je tak veliký, komu asi patří?
Jaká to příšera překročila práh?
Eliška dí: „Nemám z tebe strach!“

Srdce jí prudce začalo bít -
teď musí se zloděj objevit...

Vedle postýlky jako návnadu
přichystala si hromadu.

Dlouhé hodiny poctivě hlídala,
však nakonec, běda, spánku se poddala.
Ze snu ji cosi vytrhlo však,
Šumění křídel – je to snad pták?

V tom Eliška v pokoji temný stín spatří.
Je tak veliký, komu asi patří?
Jaká to příšera překročila práh?

Eliška dí: „Nemám z tebe strach!“

Srdce jí prudce začalo být –
teď musí se zloděj objevit ...

Eliška k oknu přiskočila
a na věc venku zakřičela:

„Proč bereš nám knížky?

Hned toho nech!

Přines je zpět

do domečků všech.“

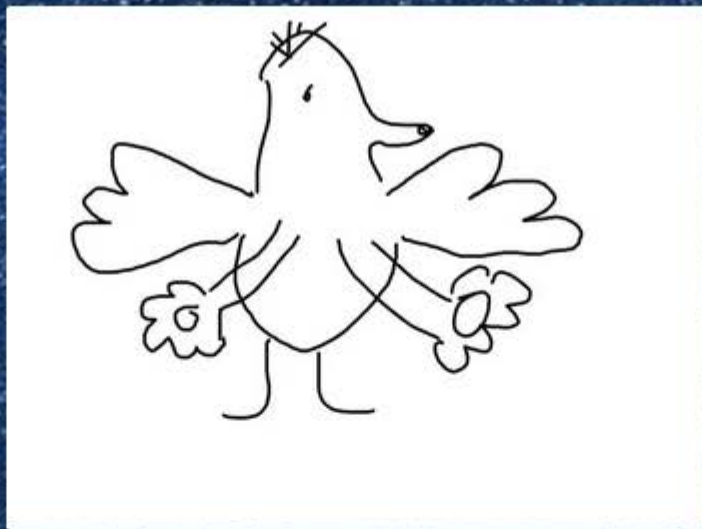
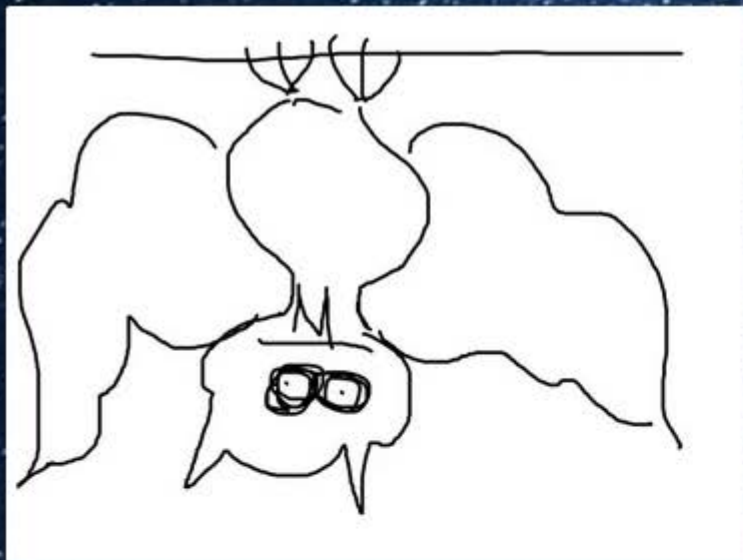
Tichý hlas odpoví: „Je mi to líto.
Neměl jsem na výběr, mrzí mě to.“
K zemi z okna pohlédla králice,
tomu, co spatřila, diví se velice.
„Máš jméno: Kdo jsi, nemám zdání.“

Tvoreček studem hlavu sklání,
tichounce mumlá do svých tlap:
„Jsem jen maličký Kniholap.“

Společná kresba obrázku Kniholapa ve skupinách

- **Padlet**
- <https://padlet.com/vlaufkova/e22frksefjrbihm5>
- Vpravo dole +
- ... (Více) a tam klikněte na ikonku **Kreslit**
- A můžete začít kreslit Vašeho Kniholapa
- Po ukončení Vaší práce klikněte prosím na **Sdílet**
- **Na tento úkol máte ve skupině 5 min**

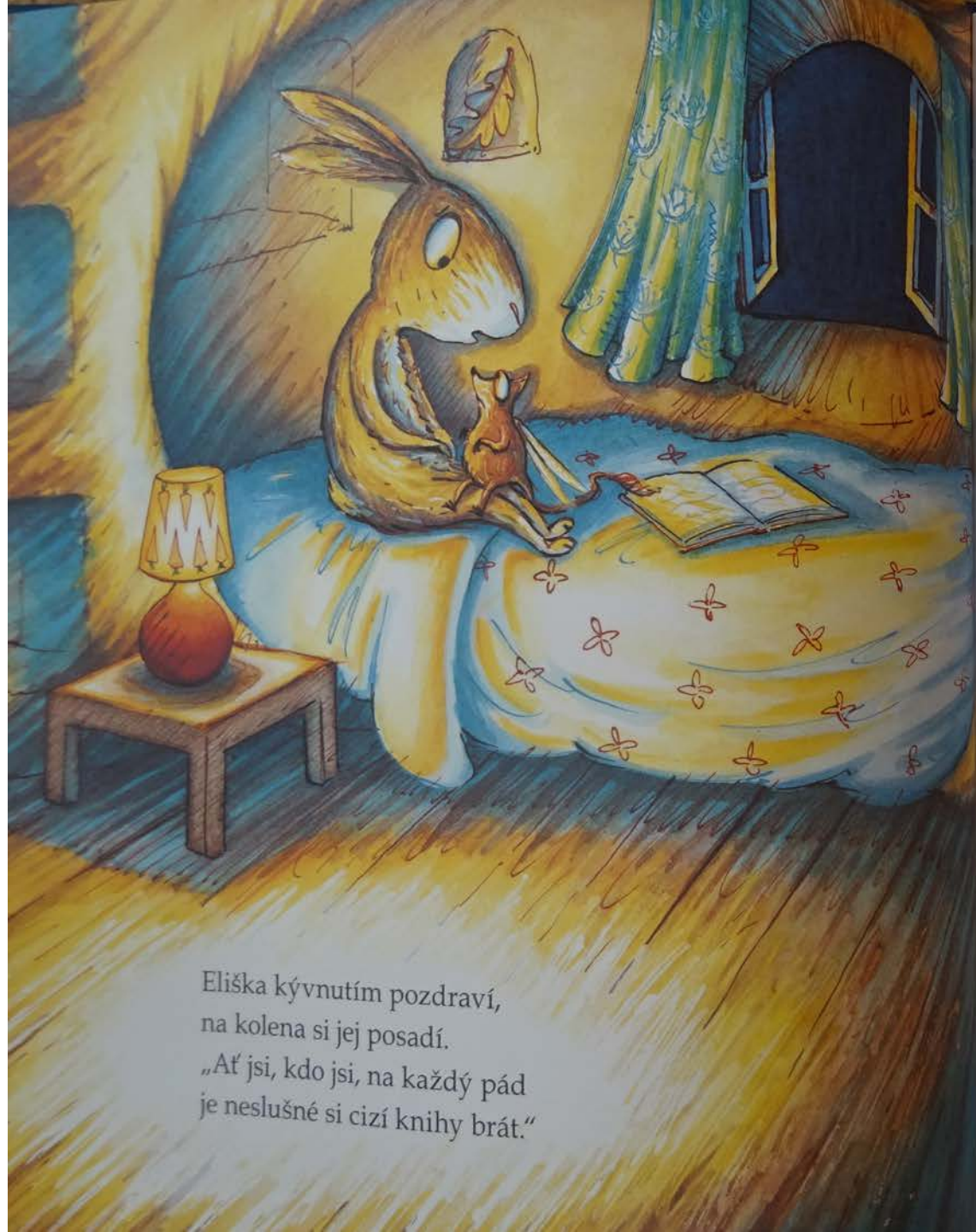

ježkonetopýrek

Eliška kývnutím pozdraví,
na kolena si jej posadí.
„Ať jsi, kdo jsi, na každý pád
je neslušné si cizí knihy brát.“

Tvorečku z očí se kutálí slzy,
tichounce pláče, že ho to mrzí.
„Já vím, že je to špatné,“ řekl,
„nemám však nikoho, kdo by mi četl.“

Eliška vzdychne. Je smutný, chudinka.
Kdyby měl maminku anebo tatínka,
co by navečer pohádky vypravoval,
jistě by se byl ten malý lépe choval.

Tě noci spolu
vymysleli plán.

Kniholap pak rozběhl se do všech stran...

... by vrátil knížky, co kde sebral zrovinka.

(Tak zněla Eliščina podmínka.)

A opravdu se snažil velice

vrátit každou knihu

vé police.

Když dokázal vše napravit,
chtěla ho přátelům představit.
Řekla, jak v noci se namáhal,
chtěje tak odčinit, co všechno napáchal.

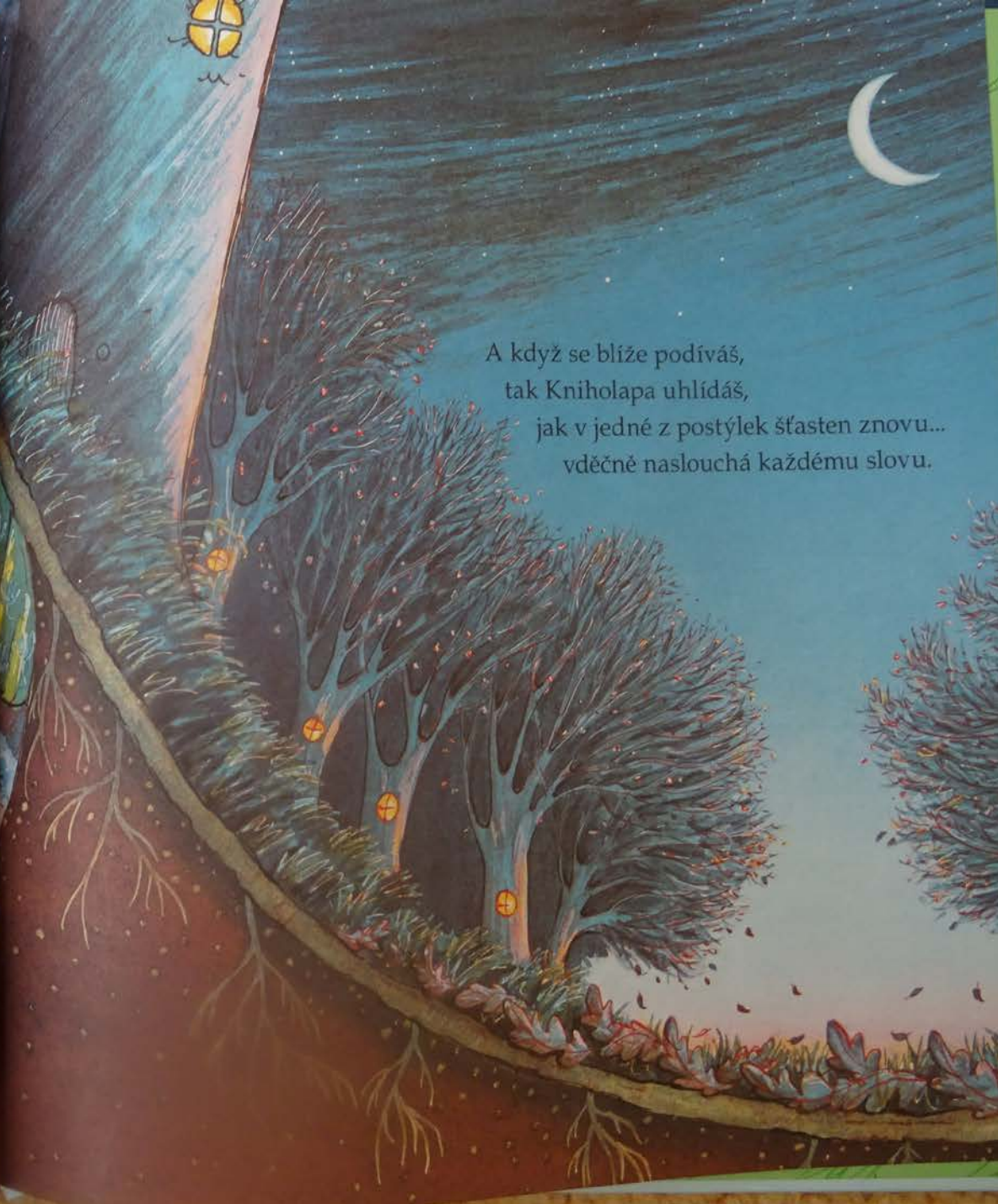

Od oné noci v Doupatech v lese,
vždy když se tma na městečko snese,
v každém domku, ve všech postelích
těší se z příběhů veselých.

A když se blíže podíváš,
tak Kniholapa uhlídáš,
jak v jedné z postýlek šťasten znovu...
vděčně naslouchá každému slovu.

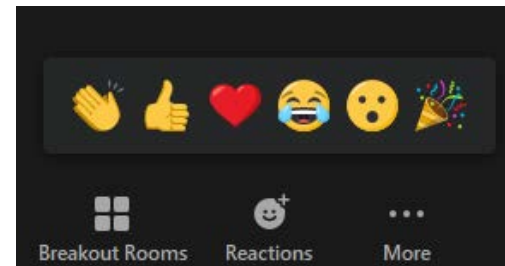

Reflexe knihy I

Kniholap

- Příběh považuji za vydařený / průměrný / nesrozumitelný

Vydařený příběh
Reactions: Palec nahoru

Průměrný příběh
Reactions: Srdce

Nesrozumitelný příběh
Reactions: Joy (se slzami)

Proč děti potřebují pohádky

Proč děti potřebují pohádky

- Ke zdravému psychickému vývoji – dávají dětem smysl a řád do původně nesrozumitelného a chaotického světa – vyhovují myšlení dětské psychiky
- Mají terapeutický účinek – odpovídají na traumata, která mohou děti prožívat
- Oslovují děti zejména prostřednictvím symbolů, skrytých významů, které dítě samo dokáže na nevědomé bázi dešifrovat
- Důležité jsou opakující se motivy, překonání strachu, vyřešení dětského problému (typu Oidipovský komplex apod.)
- Jasně vymezení dobra a zla – dítě se neptá, chci být dobré, ale komu se chci podobat – a s dětským hrdinou se neidentifikuje pro jeho klady, ale proto, že v něm situace vyvolává hlubokou odezvu a sympatie (To je o mně! Chci být jako on!) – je-li postava dobrým člověkem, chce být jako on; M. Herman
- Dětská mysl se živí fantazií – a ta je pro zdárný vývoj dítěte důležitá!

„Základní“ pohádky (odrážejí dětskou psychologii v kostce – M. Černoušek)

- Popelka
- Červená Karkulka
- O perníkové chaloupce
- Šípková Růženka
- Kráska a zvíře
- Zlatovláska
- Sněhurka
- Žabí král
- Princ Bajaja
- Dlouhý, Široký, Bystrozraký
- O třech malých prasátkách
- O Budulínkovi
- O kohoutkovi a slepičce
- O hloupém Honzovi

O neposlušných kůzlátkách

O Koblížkovi

O Otesánkovi

O Smolíčkovi

O veliké řepě

...

Je třeba vybírat tu „správnou verzi“

- Pracuje s archetypy, jednoduchou fabulí, jasnou polarizací dobra a zla, krásou jazyka
- Zlo je vždy potrestáno apod.
- Problém z hlediska archetypů např. u filmového zpracování Popelky (Tři oříšky pro Popelku) – M. Herman:
  - Popelka nemá otce (problém – táta je v symbolickém významu mostem mezi Popelkou a jejím životním partnerem; táta musí dovézt tři oříšky a říci jí, že spolu nemohou mít vztah jako životní partneři
  - Popelku poznává princ, když přijíždí v krásných šatech a na koni – ale ona má být poznána v hadrech – symbolika toho, že ji přijímá takovou, jaká je a že je schopen ji poznat i v hadrech
  - Princ zkouší střevíček dívkám na statku – v původní verzi po celém království – symbolicky tedy dlouhé, obtížné hledání založené na vytrvalosti a odhodlanosti prince (najít životní partnerku není úplně jednoduché)

Potřeba s dítětem pohádku prožívat a spoluprožívat

- Předčítání, vyprávění, blízkost osobu, k níž má dítě vřelý vztah

Doporučená literatura

- Černoušek – Děti a svět pohádek
- Streit – Proč děti potřebují pohádky
- Bettelheim – Za tajemstvím pohádek
- Knihy O. Chaloupky

Praktické tipy:

- Doláková – Umíte to s pohádkou?
- Havlíková – Chci číst jako máma s tátou
- Knihrátky s Dvoj pohádkou, Raabe
- Knihrátky s Námořnickou pohádkou, Raabe

Čtenářský koutek - pokračování

5. Z miniúkolů: Artefakty ve čtenářském koutku

- Napište tip do sdílného prostředí na kvalitní artefakt vhodný do čtenářského koutku (s krátkou anotací, doporučením, komentářem, odkazem, ...)

Mapy – Obrazy světa Terezy Říčanové Tip Terezy Nikové

Činnosti ve čtenářském koutku

Naším cílem není vychovávat „hltače knih“ (Chaloupka, 1989, s. 80), ale přemýšlivé čtenáře. V mateřské škole máme navíc ještě možnost obohatit děti o sílu společného zážitku, společného sdílení a diskuzemi dojít k novému, hlubšímu smyslu.

Křeslo pro hosta

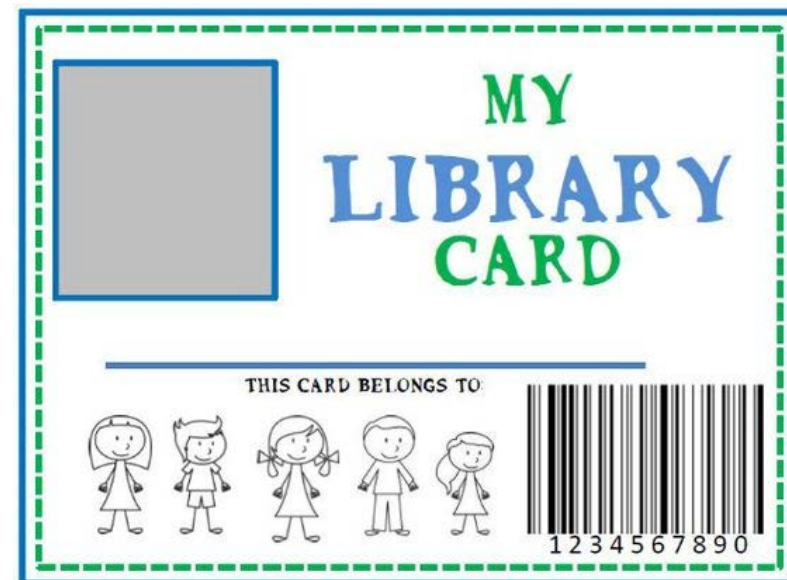
- Křeslo pro hosta může využít kdykoliv během dne **učitelka** – dítě, které opakovaně vidí, že dospělý místo po telefonu sáhne po knize, čtení ho baví, přináší mu potěšení a užitek, je motivované samo si knihy brát, půjčovat, listovat jimi a odhalovat jejich krásu a možnosti, které nabízejí.
- Do mateřské školy můžeme **pozvat spisovatele, ilustrátora, nakladatele, vydavatele knih, knihvazače** či kohokoliv s povoláním, které má vztah ke knize a její tvorbě. Pro děti však může být velmi podnětná i přítomnost rodiče, prarodiče či seniora – prohlubují se tak mezigenerační vztahy, samotné předčítání knih je navázáno na bohaté životní zkušenosti hosta, které bývají pro děti poutavější než samotný příběh.

Čtenářské kavárny

- Rodiče s dětmi jsou pozváni na setkání ve škole, jehož náplní je strávit společně příjemný čas s knihou.
- Účastníci této akce si mohou přinést vlastní knihu a po např. 15–20 minutách společné tiché četby si mohou navzájem sdělovat své prožitky a dojmy z přečteného.
- Další možností jsou také čtenářské lekce pro rodiče za přítomnosti dětí. V zahraničí se uvádějí **čtenářské kluby** či **čtenářské kruhy**, kterých se účastní rodiče s dětmi pod vedením lektora či pedagoga MŠ

Námětové hry: Námětová hra na knihovnu nebo knihkupectví

- Hra může vzniknout spontánně od dětí, někdy je možné ji iniciovat čtenářskými průkazy a dalším materiálním vybavením pro děti nebo úvodní motivací pedagoga:
  - děti si nejprve zvolí svou roli (čím budou – diskuze v kroužku na koberci: máma, táta, děti, kuchař, policista, dělník, učitel, strojvedoucí atd.),
  - následně pro svou identifikaci s rolí můžou využít různé pomůcky ze třídy a herní partnery.
  - Následně děti přicházejí do knihovny (čtenářského koutku) a chodí si půjčovat knihy.

Najdi

- Při hře na knihovnu nebo knihkupectví si můžeme s dětmi zahrát hru „Najdi“:
  - *„Často jim zadávám, co mají hledat, aby je to podpořilo v tom, že nemají knihu jen rychle prolétnout, ale že se musí na obrázky soustředit.“*
  - Knihu učitelé berou do ruky vždy, když nevědí odpověď na otázku dítěte.

DOMINO – viz předchozí hodiny

TŘÍDĚNÍ KNIH – viz předchozí hodiny

Léčení knih (Nemocnice pro knihy)

- Nápad je z diplomové práce Vohralíkové, 2016: *„Hrajeme si na to, že léčíme knihy, tedy je opravujeme. Děti se starají o knihu, učí se, jak se s ní má správně zacházet, aby ji nebylo potřeba tolik ,léčit‘.“*
- Doporučujeme nejprve roztrdit knihy z knihovničky na zdravé a nemocné
- Nemocné knihy následně třídít podle typu onemocnění.
- A léčení knih může začít – některé budou potřebovat vygumovat (to zvládnout děti samy), jiné zalepit (zde ideálně za asistence pedagoga). Další děti mohou vyléčené knihy ukládat do postýlek a zpříjemňovat jim rekonvalescenci (s touto aktivitou přišly děti spontánně a hra jim vydržela po dlouhou dobu, využily hru na doktory, chodily na vizity, poskytovaly knihám léky, láskyplně k nim promlouvaly, utěšovaly je, hladily).
- Účelem této činnosti je přivést děti k odpovědnému zacházení s knihou a obecně ke vztahu ke knize.

Knihy jako rekvizity k jiné hře

- Knihy mohou sloužit i jako **rekvizity k jiné hře** (např. hra na domácnost – resp. maminku a tatínka, jak popisuje Vohralíková, 2016); knihy jako kartotéka u lékaře, nabídka knih v čekárně u lékaře, v kadeřnictví apod.

Komunitní kruh a sdílení

- Je vhodné, když děti mohou přinést svou oblíbenou knihu do mateřské školy a představit ji v ranním kruhu ostatním dětem, když z ní učitelka může přečíst ukázkou a dítě samo vypráví o knize, čímž se podpoří zájem ostatních dětí o danou knihu, např. *„Tuhle knížku jsem dostala k Vánocům od Ježíška. Maminka mi z ní čte a společně si ji prohlížíme. Koukni tady na ten obrázek, ten se nám moc líbí, tobě taky?“*
- V zahraničí bývá zase realizována každý pátek aktivita **„Hot Book“**, kdy se vybere 5 knih, které byly během týdne v nabídce čtenářského koutku, a děti sdílejí, co „přečetly“ – představí knihu, uvedou, co se jim na knize líbí, čím je zaujala, proč by ji doporučily ostatním.
- Na podporu sdílení svých zkušeností je možné zavést aktivitu **Poslední slovo patří mně**. Ta je zaměřená na vymýšlení pravděpodobných důvodů, proč si někdo vybral určitou knihu, a vysvětlování skutečných důvodů, proč byla daná kniha vybrána. - Obdobně můžeme pracovat třeba jen s jednou ilustrací z knihy.

Kamila Žajdlíková

- **Oblíbená kniha z domova** - děti si jeden den přinesou jejich oblíbenou knihu, kterou jim rodiče čtou například před spaním. Každé dítě představí svoji knihu, příběh a nejoblíbenější ilustraci.
- **Pohádka z titulních stran knih** - z knihovny vybereme knihy, které můžeme například rozložit na koberec a pokusíme se všechny propojit do jedné velké pohádky. Společně vymyslíme příběh z titulních stran knih.

Eliška Macková

„Nová knižní kamarádství“

- Paní učitelka vybere jednu knihu z čtenářského koutku (každý týden, např. ve středu). Děti s knihou seznámí. Další den mají děti za úkol přinést knihu z domova podobnou dle určitých předem domluvených kritérií (např. červená obálka/ tvrdé desky – leporelo/ bez textu/ poezie...) Na tuto aktivitu s dětmi můžeme navázat povídáním o daných knihách – co mají stejné, co jiné (stejná je např. barva obálky, ale jiný je hlavní hrdina).

„Říše knížek“

- Jednoho dne se třída MŠ proměnila v říši knížek. Na koberci herny ve třídě jsou rozmístěny různé knihy z knihovny ve třídě. Mezi knížkami jsou znázorněny šipky, které udávají směr pohybu dětí. Tyto knížky představují jednotlivá stanoviště – děti mají za úkol si je pečlivě prohlédnout a poslechnout si co u jakého stanoviště bude úkolem. Např. pohádka o popelce – sundat si bačkoru (střevíček) a po jedné noze doskákat k dalšímu stanovišti, pohádka o žabím princí – doskákat k dalšímu stanovišti žabáky... Cílem by byl čtenářský koutek, ve kterém by paní učitelka společně s dětmi vybrala jednu knihu, která by se přečetla.

„Záznamy“ z četby

- Některé mateřské školy vytvořily dětem také **čtenářské deníky/čtenářské portfolio**. Jedná se o záznamovou kartičku, která dětem pomůže charakterizovat knihy, které přečetly nebo si prohlížely (při řízené činnosti, ve školce, doma).
- Tyto záznamy jim pomáhají zachycovat osobní pocity, které pod dojmem četby vznikly. Je vhodné nechat děti se realizovat a ponechat jim volbu formy, jakou chtějí zaznamenávat své dojmy, některým můžeme nabídnout různé typy šablon.
- Čtenářské deníky také mohou podporovat spolupráci mateřské školy s rodinami. Čtenářský deník putuje od dítěte k dítěti. Záznamy vznikají společnou tvorbou dítěte s rodiči nebo sourozenci doma a jednotlivé děti je pak prezentují ve třídě ostatním.
- Pokud děti knihu „přečtou“ a chtěly by sdílet své dojmy z ní, nikoliv slovně přede všemi, mohou ostatním dětem připravit **plakát**, který by knihu představil. Ze vzniklých plakátů může být uspořádána výstava.

6. z Miniúkolů: Činnosti ve čtenářském koutku

- Napište tip na další činnost (nezmíněnou ve výuce) vhodné do čtenářského koutku (s krátkým popisem, komentářem, odkazem, ...)
- Sdílený dokument

7. z miniúkolů

- Vyberte si jednu postavu z knih, s nimiž jsme dnes pracovali, a najděte pro ni vhodný dům – Svou fotku se jménem postavy nahrajte do sdíleného dokumentu

- **Najdi dům/zahradu pro knižní postavu**

- Touto aktivitou propojujeme fantazii a okolní reálný svět.

Y a-t-il un grand arbre au calme pour accueillir toute la famille Chouette?
Et monsieur Canard, qui lui trouvera une maison?

Commentaire

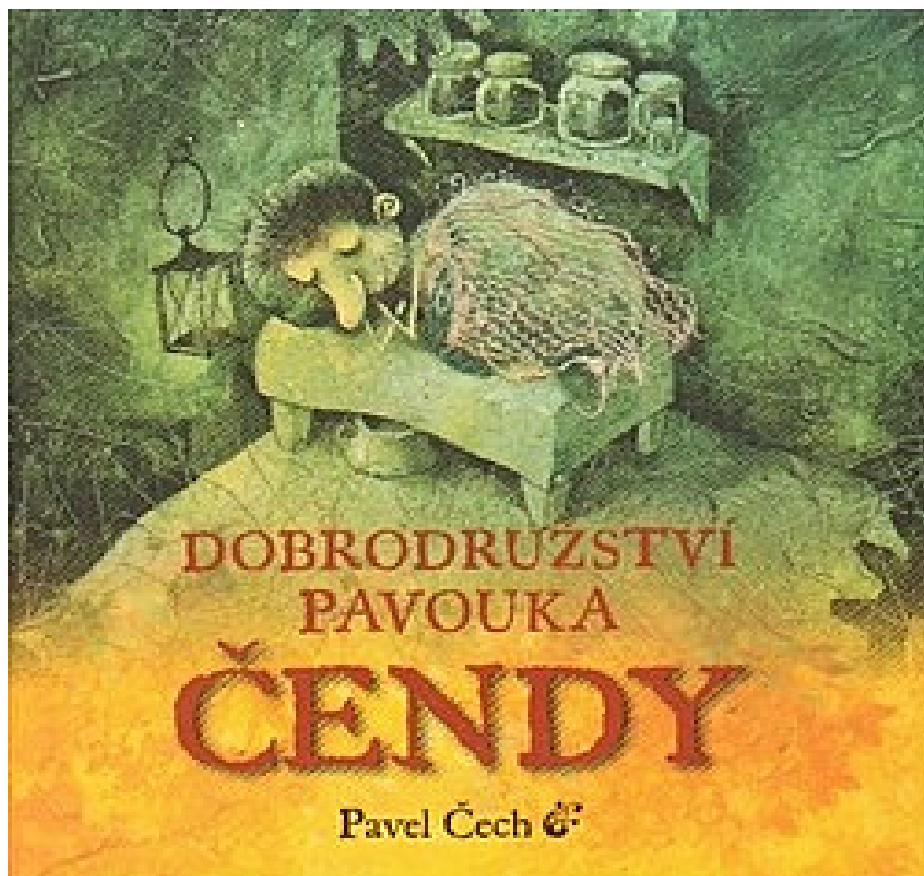
- Avant de partir, laissez les enfants s'imprégner de leurs albums afin qu'ils aient quelque chose qu'ils devront chercher.
- L'adulte tient l'appareil photo et les enfants lui indiquent quel cadrer, etc.
- Plusieurs promenades sont nécessaires pour trouver du matériel intéressant.
- Et si vous montiez une exposition...

- Kdyby Pipi Punčochatá bydlela v naší čtvrti/vesnici, jaký dům by se pro ni nejlépe hodil? V jakém domě by asi bydlel Harry Potter? Vydáme se na procházku a najdeme je.

Před procházkou prolistujte s dětmi jejich oblíbené knihy, aby si mohly vybrat postavy. Vezměte s sebou fotoaparát, abyste pak mohli se snímky pracovat; děti mohou radit, jak fotit, nebo fotit samy.

Petra Kubů

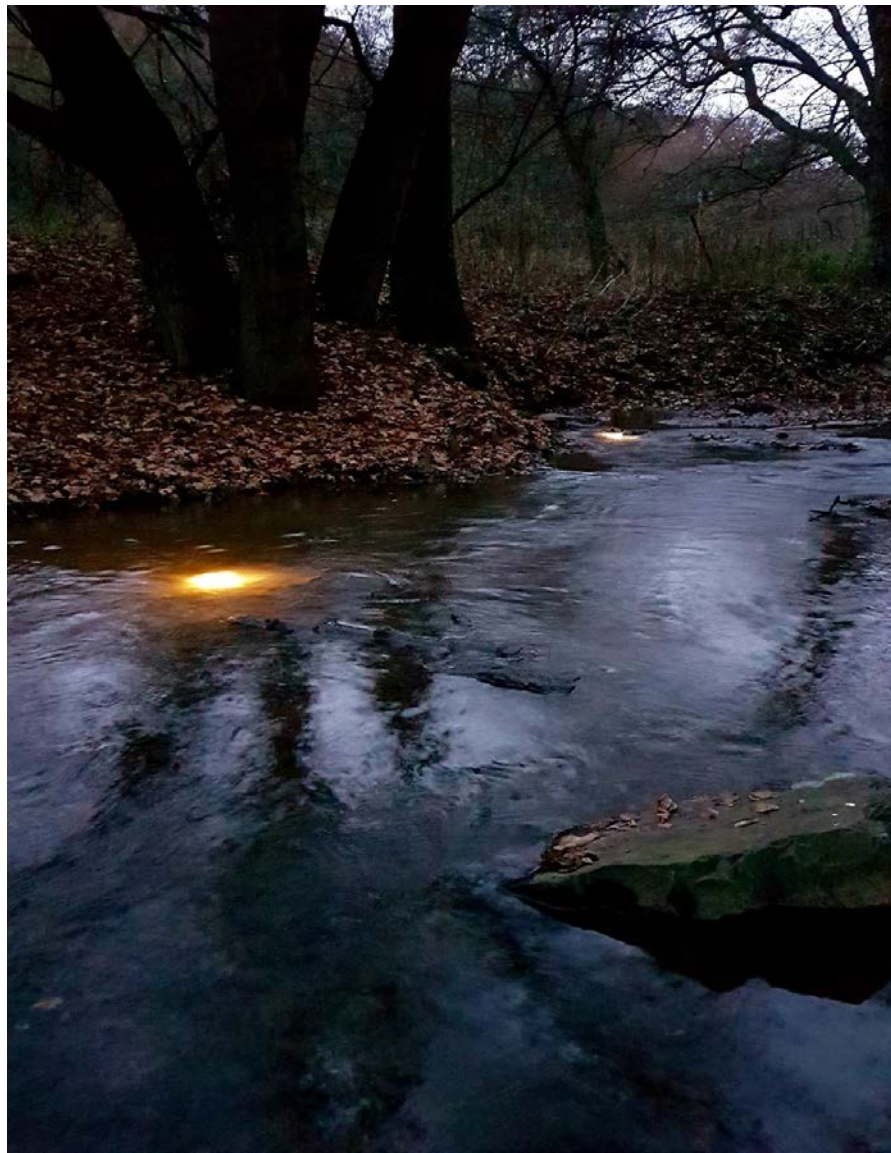
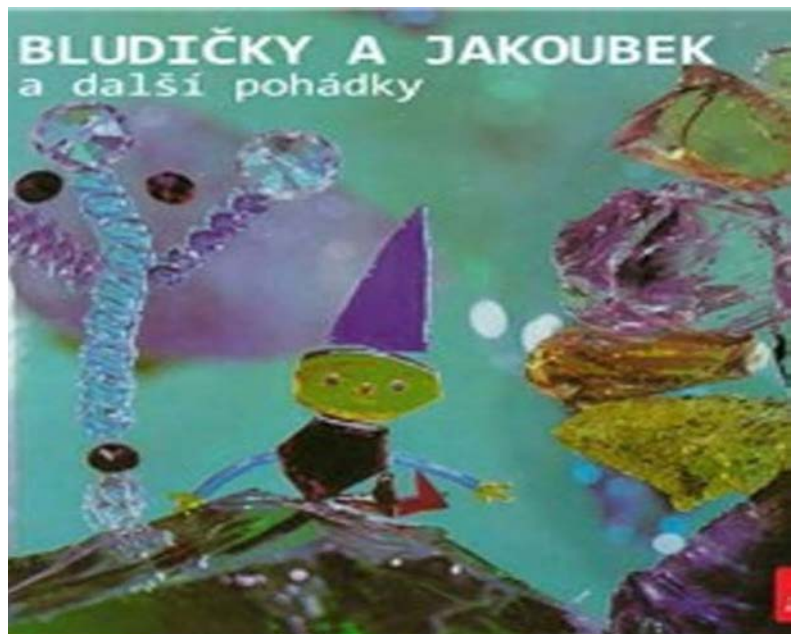

Kniha Pavouk Čenda je jeho nejoblíbenější. Po zadání úkolu, kdy měl doma najít domeček pro Čendu, donesl z pokojíčku své hodinky.

Středa nám chutná – Veronika Kratochvílová

Bludičky a Jakoubek od Zdeňka Záborského Martina Steklá

Lekce: Moje maminka

Jaká je Vaše maminka?

Co vše Vaše maminka musí dělat?

Diskuze ve skupinách (3 min)

Co vše „unese“ Vaše maminka

Co Vaše maminka mívá v kabelce / batohu / tašce?

Společné „kreslení“ obrázku

<https://jamboard.google.com/d/1vSxfG0tz4OrXVzFSP93NYUORu817Sz4PivTh34UE7IU/edit?usp=sharing>

rtěnk

Žvejkačky

kapesník

kapesník

antibakteriální gel

papíry

tužky

dezinfekce

propiska

peněženku

peněženka

náplast

náhradní taška

knížka

propisku

sušenka

roušku

peněženku

klíče

náplasti

dezinfekce

nákupní tašku

mobil

zrcátko

peněženku

sušenky

já tam mám,
hračky,
kapesníky,
jídlo, tužku,
peněženku,
brýle, pití

kosmetika

obrázky od dětí

gumičky

kapesníky

obvaz

Klíče

nožík :-)

talismany

jelení lůj

krém na ruce

skripta

pití

hand cream

CONCENTRATED

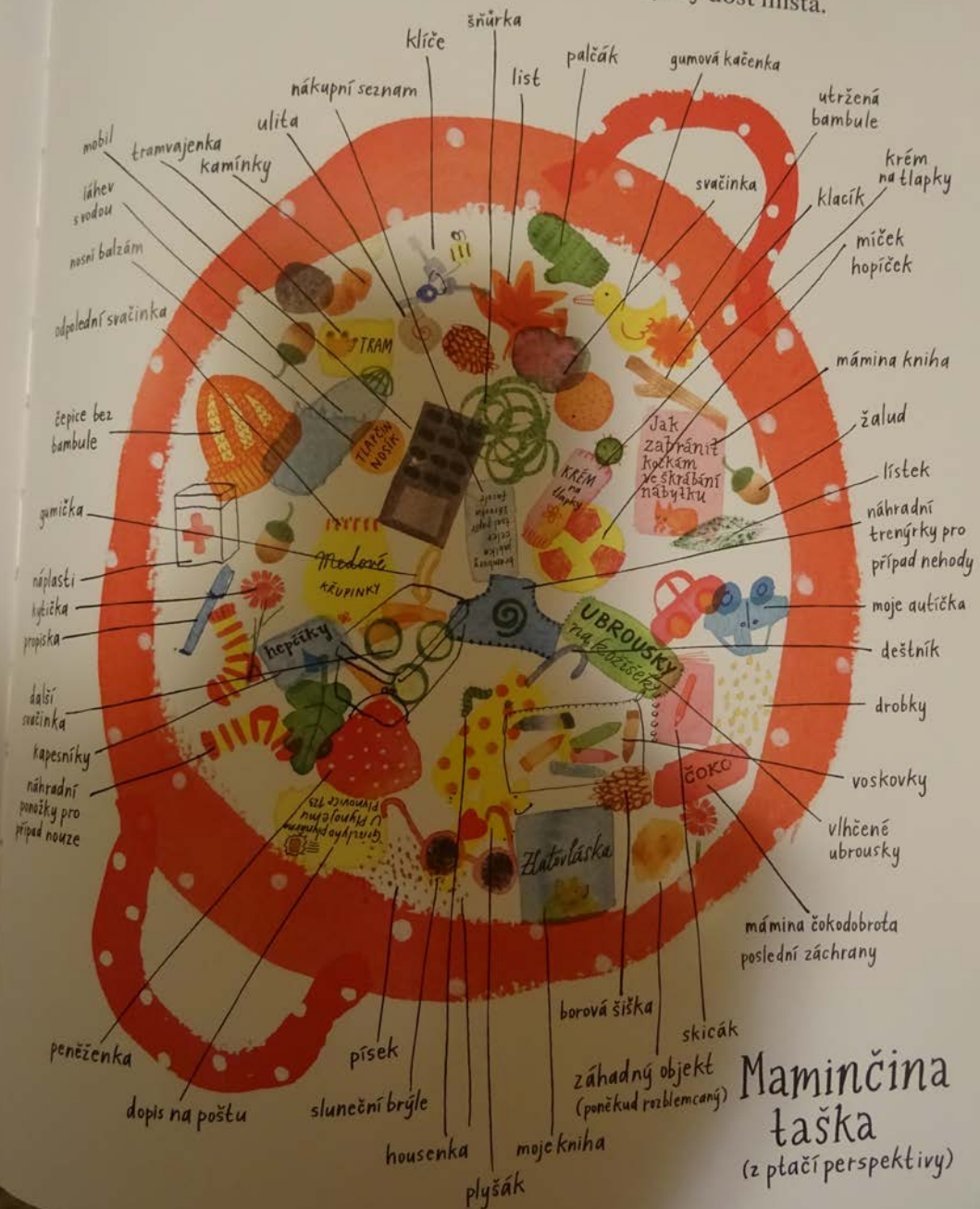
Intant relief of dry, chapped hands just a dab needed

eutro

TRAKOLOG

v mamčině tašce je pro moje poklady vždycky dost místa.

Z knihy

Moje maminka je nejsilnější na světě

Děti porovnávají své řešení s ilustrací z knihy

Moje maminka je nejsilnější na světě

Maminka vždycky ochotně pomohla i všem svým kamarádům.

Jasně! Hod to na řídítka!

Mohla bys mi to vzít?

Zebře nesla nákup.

Lvovi zase prádlo z prádelny

a Slonovi koberec.

Netrvalo dlouho a všichni věděli, že mám nejsilnější maminku na světě.

Mohla bys mi odnést pár knih?

Mohla bys vzít tohle?

Mážu ti tam přidat ještě toto?

A ona to všechno pobrala. Unesla dokonce i...

Všichni se shodli na tom,
že by si maminka měla
pořádně odpočinout...

...a že bychom jí
měli víc pomáhat.

... a ze mě už taky začíná být pořádný silák.

Pojď, vezmeme
to spolu.

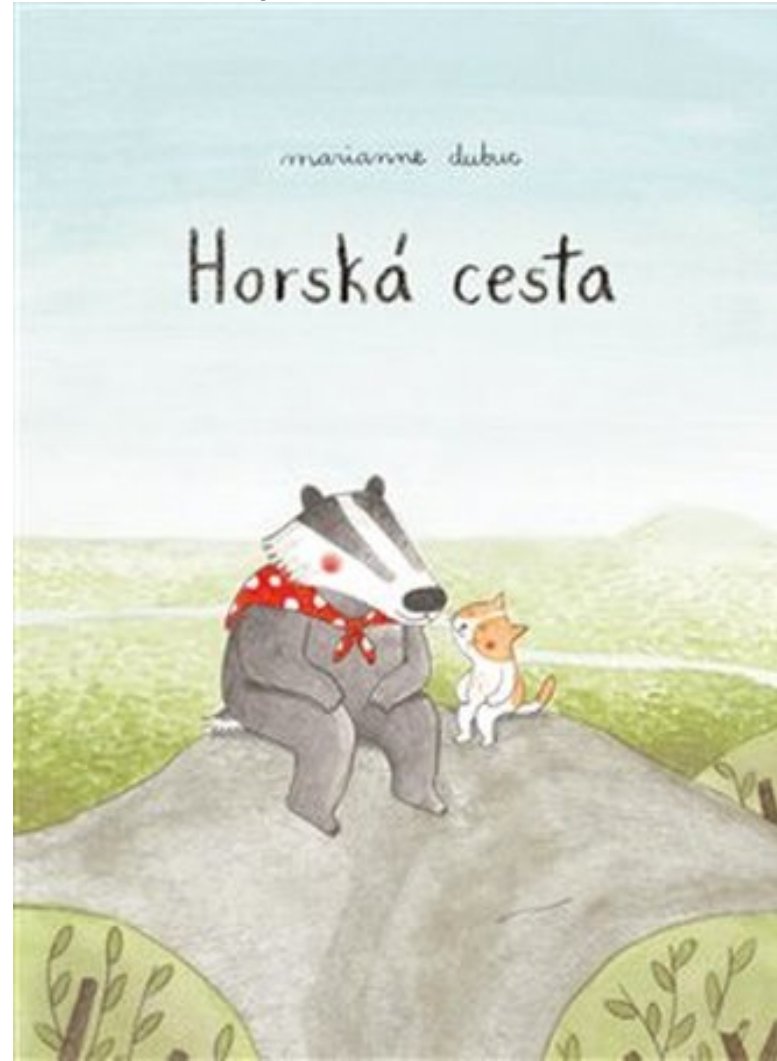

Porovnejte Vaši maminku
s maminkou v příběhu

Knihá o přátelství a mezigeneračním učení

Horská cesta

M. Dubuc (autorka knih Ptáček a lev; Já nejsem tvoje maminka; Pošťák Myšák doručuje; Prázdniny pošťáka Myšáka) – **Horská cesta**

- **Paní Jezevcová – “babička”** - moudrá, klidná, hodně toho zná a zvládne. Každou neděli se vydává na vrchol hory Cukrová homole
- **Kocourek Lulu** - jednoho dne ho s sebou paní Jezevcová vezme na cestu, která brzy nabude obecnějších rozměrů. Lulu se jí přitom vyptává na všechno možné a ona ho učí nejenom, co kde roste a kde je k vidění jaké zvíře, ale třeba také naslouchat a pomáhat ostatním.

- „Všechny neděle jsou stejné“ : **Opakování** není předkládáno jako ubíjející rutina, nýbrž jako ukotvující, meditativní činnost, která beztak může přinášet nové zkušenosti.

- **Úcta k tomu, co nás přesahuje:** „To musí být úplně bezva stanout na vrcholku světa!“ zasní se Lulu. „Víš, člověk si tam připadá maličký,“ odvětlí paní Jezevcová, a když chce Lulu vědět, jak přesně maličký, řekne, že „Maličký jako zrnko hvězdného prachu, které se třpytí na růži.“

- Lulu posléze začne paní Jezevcovou doprovázet každou neděli. Na první cestě si potřebuje odpočinout Lulu, ale po nějaké době uvítá oddych naopak paní Jezevcová. A potom už se na vrchol hory vydává pouze sám Lulu. Jednoho dne si povšimne, že ho pozoruje králík, a tak ho přizve, aby mu dělal společnost – podobně jako jeho samého kdysi s horou seznámila paní Jezevcová.

- Filosofické téma, metafyzično, implicitně otevírá i téma smrti (přirozený koloběh věcí), motiv cesty, moudrosti, přátelství, předávání zkušeností z generaci na generaci apod.
- Zdroj: <http://www.iliteratura.cz/Clanek/41935/dubuc-marianne-horska-cesta>

Práce s emocemi

Emoční karty

Rozvoj emoční inteligence u dětí

U dětí rozvíjíme především tyto schopnosti:

- znalost vlastních emocí – sebeuvědomování;
  - ovládání emocí – sebeovládání;
  - schopnost motivovat sebe sama – sebemotivace;
  - vnímat emoce jiných lidí – empatie;
  - budování mezilidských vztahů – angažovanost
-
- Pro porozumění emocím a rozvoj sociálních dovedností vzniká celá řada titulů pro děti.

Emušáci – Ferda a jeho mouchy

- - určené k **rozvoji emoční inteligence u dětí.**
- - hlavním hrdinou pohádek je **žabák Ferda a jeho kamarádka mouchy**, které představují jednotlivé emoce.
- - Ferda se setkává s různými situacemi, které jsou typické i pro děti v předškolním a mladším školním věku.
- - kniha obsahuje **nejen pohádky, ale otázky otázky a activity**, které se věnují vždy jedné z emocí, umožňují dětem lépe poznat a pochopit své emoce i emoce ostatních
- - kromě toho „hra“ obsahuje plyšového žabáka Ferdu, 8 plyšových much znázorňujících emoce
- <https://www.scio.cz/pro-deti-a-rodice/hracky/emusaci/>

8 MALÝCH KAMARÁDŮ

KTERÁ SEDNE NA TEBE?

Albatros: Rozvoj emoční inteligence u dětí

- knížka o nosorožci Emilovi, kterému se podle emocí zbarvuje hrůva
(<https://www.albatrosmedia.cz/serie/51239406/emil-a-em>)
- Využití dýchání pro zahnání negativní emoce

Tohle je **Emil**.
Obyčejný malý jednorožec,
tedy skoro...

Někdy je **Emil** šťastný.
Jindy ne.
Někdy se zlobí.
Jindy je smutný.
Někdy truceje.

To všechno jsou různé pocity neboli emoce.

A **Emil**
zažívá nejrůznější pocity.
Stejně jako ty.

* Emil a emoce *
EMIL SE STYDÍ

Aurilie Chien Chow China

albatros

* Emil a emoce *
EMIL SE BOJÍ

Aurilie Chien Chow China

albatros

* Emil a emoce *
EMIL JE SMUTNÝ

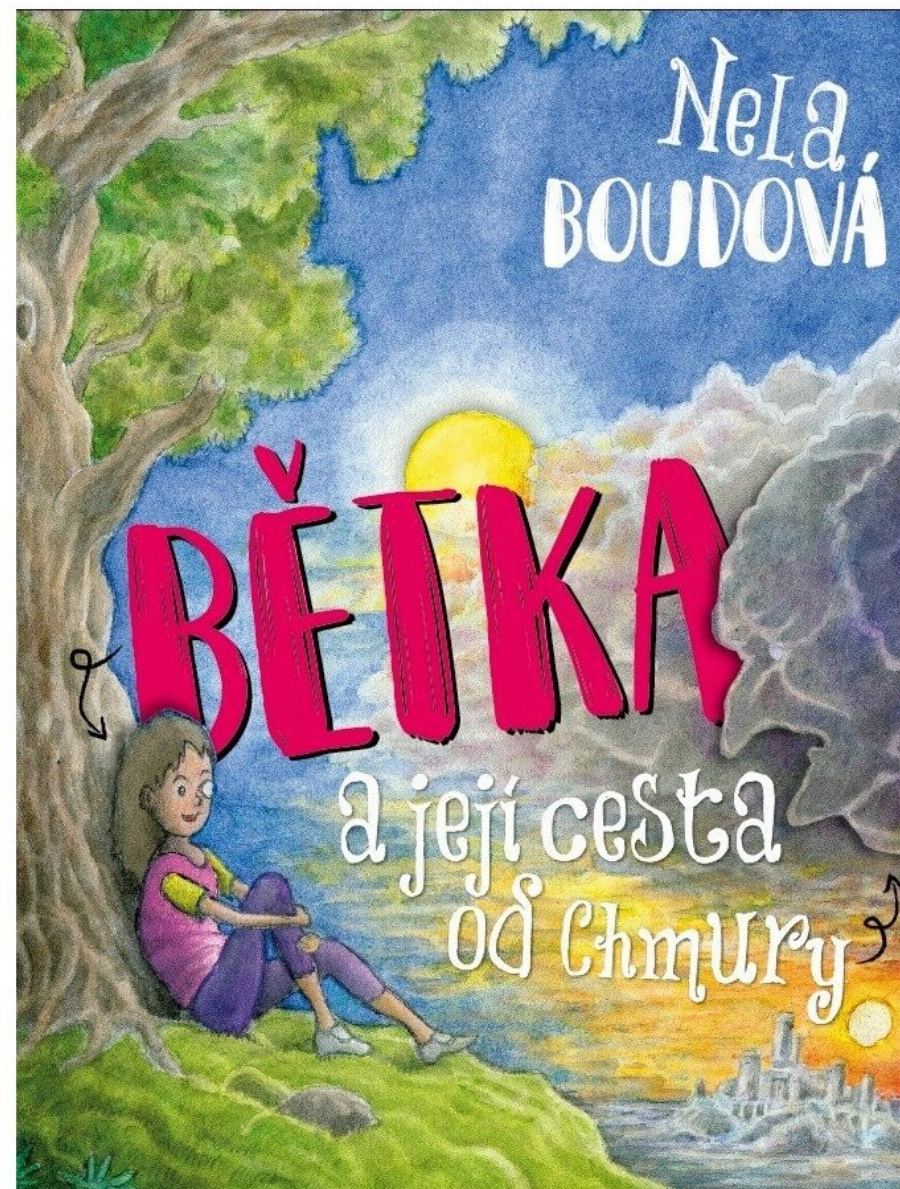

Aurilie Chien Chow China

albatros

Bětka a její cesta od Chmury

- BOUDOVÁ, Nela. *Bětka a její cesta od Chmury*. Praha: XYZ, 2019. ISBN 978-80-7597-421-1.
- Bětka je desetiletá holčička se svými běžnými dětskými starostmi – starost jí dělá to, že se jí ostatní děti smějí proto, že nosí brýle a okluzor, její chmury se znásobí, když zjistí, že se její rodiče budou rozvádět. Tehdy na ni sedne čarodějnice Chmura a Bětka se s ní musí vydat do boje, aby ji přemohla.

- Vojtěch Černý: Děti a emoce

Pasparta – O koblížkovi + emoční karty

Obrázkové karty Emoce z nakladatelství Pasparta

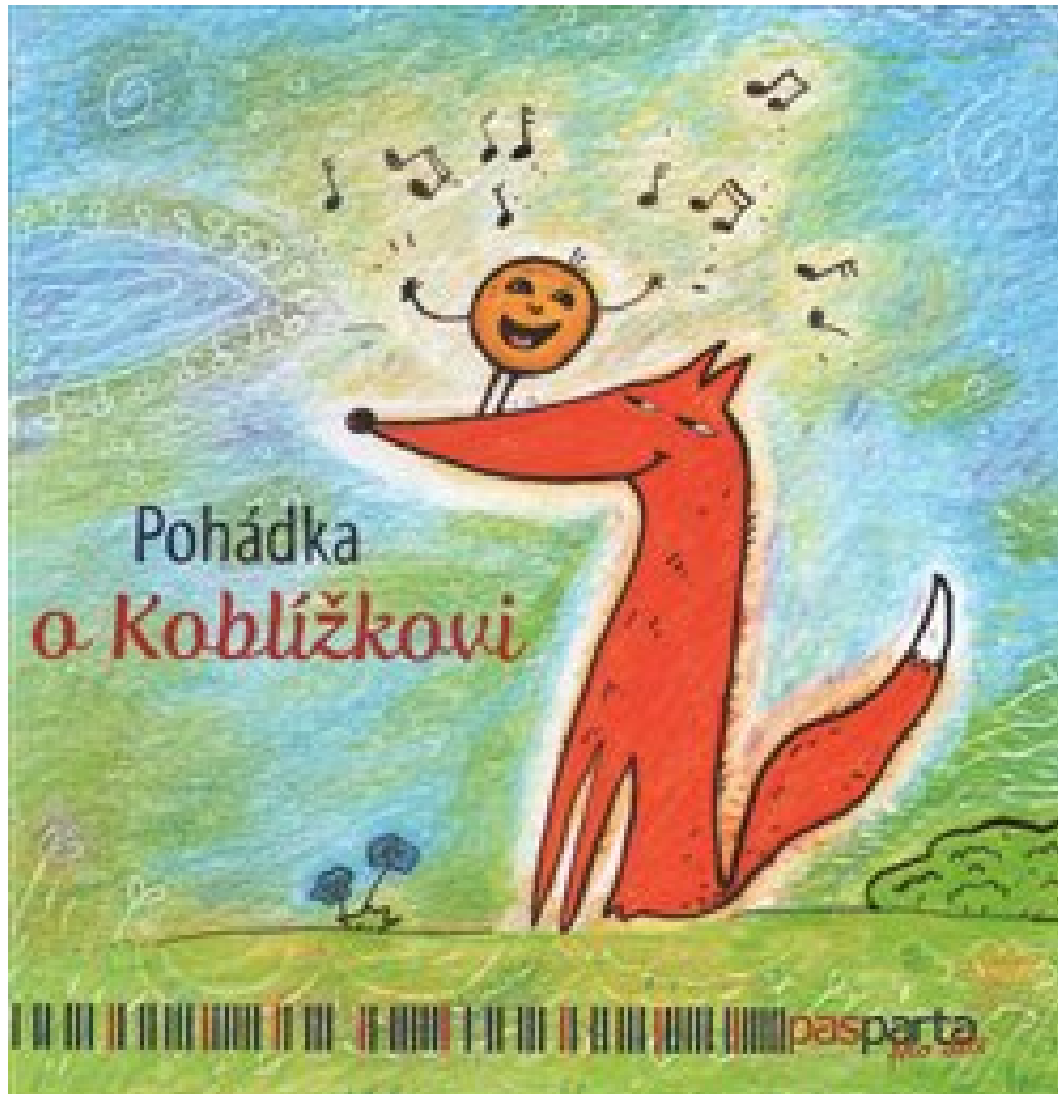
Emoční karty vytvořeny primárně pro děti s poruchou autistického spektra

Pasparta – emoční karty

- Sada 30 barevných karet zobrazuje každodenní situace ze života dětí a rodiny.
- Děti pomocí situací poznávají pocity, které samy znají, učí se je pojmenovávat a formou hry se zdokonalují v sociálních dovednostech.
- V doprovodném sešitě je vysvětleno emoční prožívání dětí a jsou zde shrnuty nápady, jak tuto sadu karet využít v praxi v mateřských i základních školách či doma při společné hře.
- Využít je lze při aktivitách v mateřské škole (děti někdy spontánně přinesou kartu, která vystihuje, jak se nyní cítí – podobně jako mouchy z knihy *Ferda a jeho mouchy*) nebo při práci s knihou – vybízí k tomu pohádka *O koblížkovi* z nakladatelství Pasparta, kde slunce na obloze prožívá s koblížkem jeho putování

Pasparta – O koblížkovi

O koblížkovi – Pasparta (Pohádku Františka Bartoše do podoby textu s piktoqramy upravila Hana Zobačová, ilustrace Radka Stará.)

Cvičení:

<https://learningapps.org/display?v=pe0yerp1c20>

Po řešení klikněte na „fajfku“ a zkontrolujte si svou práci

Kobližek nechtěl jen tak ležet:

skulil se pod okno na trávu

z trávy na cestu –

a kutálel se dál po cestě.

Kutáel se Koblížek po cestě

KUTÁLEL SE

KOBLÍŽEK

PO CESTĚ

a proti němu běžel zajíc:

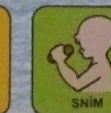

PROTI

BĚŽEL

ZAJÍC

„Koblížku, Koblížku, já tě sním!“

KOBLÍŽKU

KOBLÍŽKU

JA

TĚ

SNÍM

„Nejez mě, zajičku,

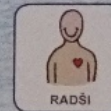

NEJEZ

MĚ

ZAJÍČKU

radši si poslechni moji písničku.“

RADŠÍ

SI POSLECHNI

MOJI

PÍSNIČKU

Dědečkovi jsem utekl,

babičce jsem utekl,

zajíčkovi jsem utekl,

vlkovi jsem utekl,

medvědovi jsem utekl,

a tobě, liško, taky uteču!"

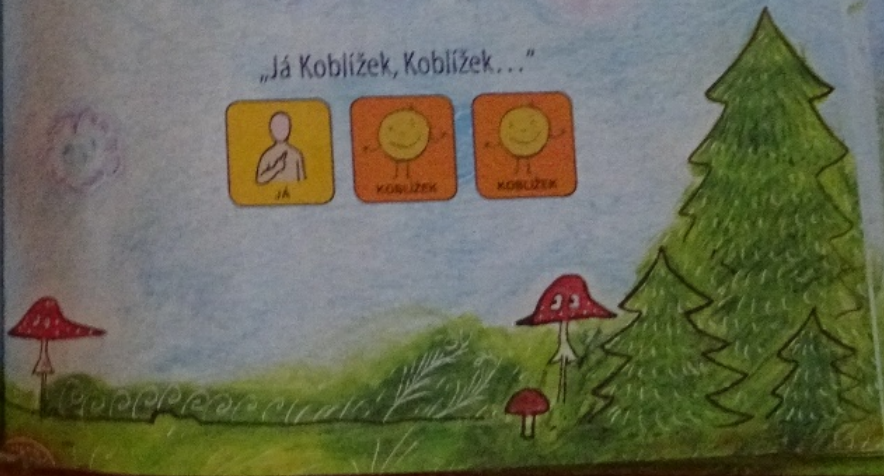
Koblížek se zaradoval, že ho liška pochválila.

Sedl si lišce na čumák a zazpíval:

„Já Koblížek, Koblížek...“

A liška ham!

Koblížek snědla.

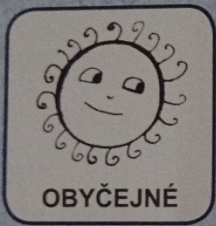

Pýcha předchází pád!

KONEC

Slovníček emocí

OBYČEJNÉ

SPOKOJENÉ

USMĚVAVÉ

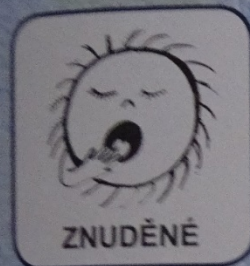
MÁVAJÍCÍ

ROŠŤÁCKÉ

ZVĚDAVÉ

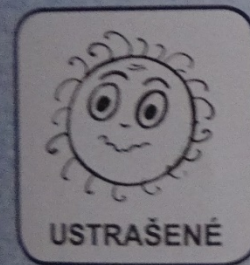
ZNUDĚNÉ

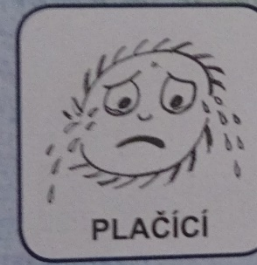
UDIVENÉ

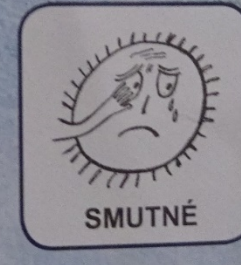
POLEKANÉ

USTRAŠENÉ

PLAČÍCÍ

SMUTNÉ

Moře emocí

- b-creative *Moře emocí*
- Dostupné z: <https://www.b-creative.cz/terapeuticke-pomucky-b-creative-more-emoci--emotion-cards>, citováno 16. 5. 2020

Mé emoce - KIDEDU

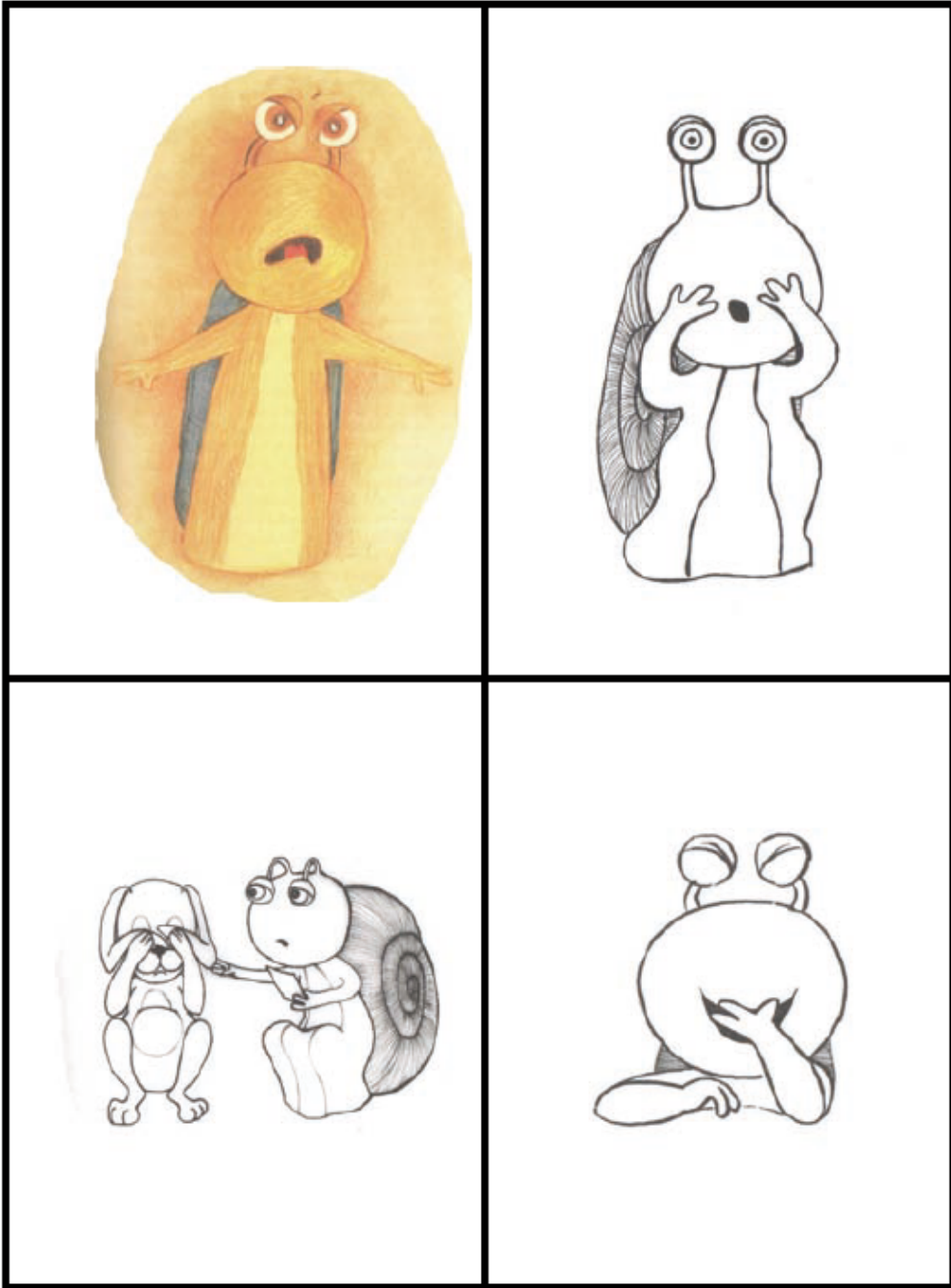
- Balíček obsahuje karty s postavami emocí,
- karty s charakteristikami emocí formou hádanky a doplňující otázky,
- 11 situací, které nejčastěji prožívají děti ve věku 3 až 8 let,
- otázky k situacím,
- akční karty a hrací kostku s návodem

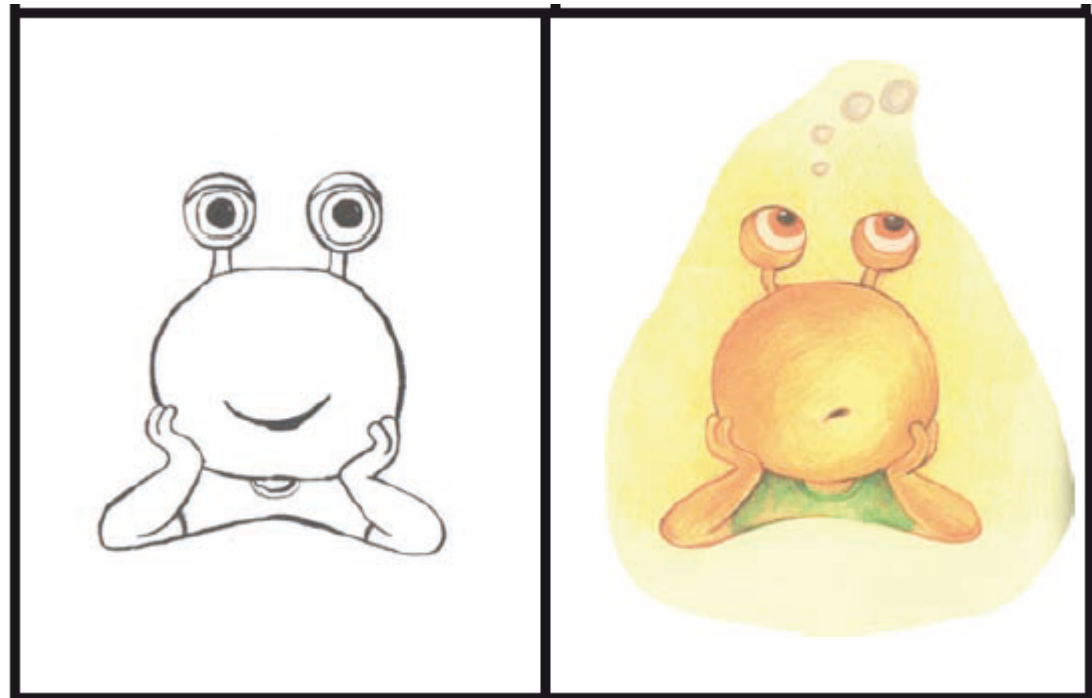
Mé emoce - KIDFEDU

Jak se cítil Flandil, když mu
Leo ubližoval
Z knihy – *Flandil ve školce*

Polls

Karty *Cesta životem*

Karty *Cesta životem* Lucie Ernestové.

Zdroj: <https://duhovakocka.cz/obchod/cesta-k-sobe-v-krabice/>

Ukázka karet:

<https://drive.google.com/file/d/1EYTIhqJn5iwc2m5QtLCuWlrSI6smQkTv/view?usp=sharing>

Ukázka formuláře:

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScjB-MGDsmL-Oak_Mo7oBQpCzWcOhignZXmzM9sFmO_MYcklw/viewform?usp=pp_url

Co jsem se dnes
dozvěděl/a o sobě?

Co jsem se dnes
dozvěděl/a o světě?

Karty DIXIT, sada 2: Quest:
<https://masicek.net/dixit/>

Zázračné karty pro malé i velké

